สำเนา

ที่ นร ๐๕๐๗/ว ๔๐๕

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๑๑ ตุลาคม ๒๕๖๖

เรื่อง กรอบระยะเวลาการดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ในแต่ละขั้นตอน

กราบเรียน/เรียน รอง – นรม. (ทุกท่าน), รัฐ – นร. (ทุกท่าน), กระทรวง กรม

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๙๑๑/๑๓๖ ลงวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๖๖ และเอกสารประกอบ

ด้วยสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้เสนอเรื่อง ผลการพิจารณาข้อหารือเรื่อง การใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยการขายทอดตลาดทรัพย์สินที่ยึดโดยไม่แจ้งผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครอง ของคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง และขอความเห็นชอบให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติตามกรอบระยะเวลาการดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ในแต่ละขั้นตอนตามที่คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองเสนอ มาเพื่อดำเนินการ ความละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๖

๑. รับทราบผลการพิจารณาข้อหารือ เรื่อง การใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยการขายทอดตลาดทรัพย์สินที่ยึดโดยไม่แจ้งผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครอง ของคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (เรื่องเสร็จที่ ๗๖๕/๒๕๖๖) ตามที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเสนอ

๒. ให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติตามกรอบระยะเวลาการดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ในแต่ละขั้นตอน ตามที่คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองเสนอ

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดทราบ/จึงเรียนยืนยันมา/จึงเรียนยืนยันมา และขอได้โปรดแจ้งให้หน่วยงานในสังกัดทราบและถือปฏิบัติต่อไป/จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ/จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และขอได้โปรดแจ้งให้หน่วยงานในสังกัดทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ (อย่างยิ่ง)

ณัฐฏ์จารี อนันตศิลป์

(นางณัฐฏ์จารี อนันตศิลป์)
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองนิติธรรม
โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๑๓๖๒ (ภายใน)
โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๕๘ (แจ้งพิวัฒน์)
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : saraban@soc.go.th

หมายเหตุ

อัยการสูงสุด	:	จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดทราบ
รอง นรม., รัฐ-นร.	:	จึงเรียนยืนยันมา
กระทรวง	:	จึงเรียนยืนยันมา และขอได้โปรดแจ้งให้หน่วยงานในสังกัดทราบและถือปฏิบัติต่อไป
กรม	:	จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และขอได้โปรดแจ้งให้หน่วยงานในสังกัดทราบและถือปฏิบัติต่อไป
องค์กรอิสระ	:	จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ที่ นร ๐๙๑๑/๑๓๖

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
๑ ถนนพระอาทิตย์ เขตพระนคร
กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๓ กรกฎาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอหารือเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินการจำหน่ายทรัพย์สินที่ยึดหรืออายัดจากการใช้มาตรการบังคับทางปกครอง

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย (๑) สำเนาหนังสือสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ที่ สธ ๐๒๐๒.๑.๗/๙๑๙๑ ลงวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๖๖
(๒) บันทึกคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เรื่อง การใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยการขายทอดตลาดทรัพย์สินที่ยึดโดยไม่แจ้งผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครอง

ตามที่สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขมีหนังสือตามสิ่งที่ส่งมาด้วย (๑) ขอให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาให้ความเห็นในปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการจำหน่ายทรัพย์สินที่ยึดหรืออายัดจากการใช้มาตรการบังคับทางปกครอง นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าวและมีความเห็นปรากฏตามบันทึกคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย (๒) ทั้งนี้ โดยมีผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข (สำนักงานปลัดกระทรวง) ผู้แทนสำนักงาน ปปง. และผู้แทนจังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริง

อนึ่ง คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมีข้อสังเกตว่า กรณีตามที่หารือมานี้ปรากฏการกระทำความผิดตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๓ และมีการหารือมาในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ซึ่งเป็นระยะเวลาที่ยาวนานถึง ๒๓ ปี แม้ว่าจะมีการสอบสวนหาข้อเท็จจริงเพื่อรวบรวมเอกสารหลักฐานการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ การออกคำสั่งเรียกให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน รวมถึงการใช้มาตรการบังคับตามคำสั่งดังกล่าว แต่จนกระทั่งปัจจุบันหน่วยงานของรัฐยังไม่สามารถดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่เพื่อให้ได้รับชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้ครบถ้วนได้ อีกทั้งในแต่ละขั้นตอน หน่วยงานของรัฐใช้ระยะเวลามากเกินสมควรซึ่งความล่าช้าดังกล่าวทำให้ทรัพย์สินที่ยึดหรืออายัดไว้เพื่อการขายทอดตลาดเสื่อมค่าเสื่อมราคายังความเสียหายให้แก่หน่วยงานของรัฐที่จะไม่ได้รับชำระค่าสินไหมทดแทนให้ครบถ้วน ทำให้ต้องยึดหรืออายัดทรัพย์สินเพิ่มเติม รวมถึงความเสี่ยงที่คดีจะขาดอายุความทำให้ไม่อาจใช้สิทธิเรียกร้องได้ สมควรที่คณะรัฐมนตรีจะมีมติกำหนดกรอบระยะเวลาการดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ในแต่ละขั้นตอนให้ชัดเจนเพื่อให้การดำเนินการมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังนี้

๑. หน่วยงานของรัฐต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ภายในหกสิบวันนับแต่ทราบความเสียหายที่เกิดขึ้นต่อหน่วยงานของรัฐ เว้นแต่มีหน่วยงานของรัฐหลายหน่วยได้รับความเสียหาย การดำเนินการดังกล่าวต้องกระทำภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่ทราบความเสียหายที่เกิดขึ้นต่อหน่วยงานของรัฐ

๒. หน่วยงานของรัฐต้องออกคำสั่งให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนภายในกำหนดเวลาตามข้อ ๑ นับแต่วันที่ได้รับความเห็นของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่หรือกระทรวงการคลัง แล้วแต่กรณี

๓. กระทรวงการคลังต้องพิจารณาเรื่องที่หน่วยงานของรัฐส่งมาตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ให้แล้วเสร็จ และแจ้งให้หน่วยงานของรัฐทราบเพื่อถือปฏิบัติ ภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่องจากหน่วยงานของรัฐ

๔. หน่วยงานของรัฐต้องเริ่มดำเนินการบังคับทางปกครองภายในกำหนดเวลาตามข้อ ๑ นับแต่วันที่ครบกำหนดเวลาที่แจ้งเตือนให้ชำระค่าสินไหมทดแทนและผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนไม่ปฏิบัติตาม

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายปกรณ์ นิลประพันธ์)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

กองกฎหมายปกครอง
ฝ่ายวิเคราะห์และคดีปกครอง
โทร. ๐๘ ๙๐๒๔ ๙๑๖๑ (นางสุริศาฯ)
โทรสาร ๐ ๒๑๒๓ ๘๖๒๓
www.krisdika.go.th
www.lawreform.go.th
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@ocs.go.th

เรื่องเสร็จที่ ๗๖๕/๒๕๖๖

บันทึกคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง
เรื่อง การใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยการขายทอดตลาดทรัพย์สิน
ที่ยึดโดยไม่แจ้งผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครอง*

สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขมีหนังสือ ที่ สธ ๐๒๐๒.๑.๗/๙๑๙๑ ลงวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๖๖ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขโดยจังหวัดเพชรบูรณ์มีหนังสือ ที่ พช ๐๐๒๗.๐๐๑/ว.๒๑๖๓ ลงวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๔๘ หนังสือ ที่ พช ๐๐๒๗.๐๐๑/ว.๓๙๒๙ ลงวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๔๘ และหนังสือ ที่ พช ๐๐๒๗.๐๐๑/๑๕๙๘๔ ลงวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๕๐ เรียกให้นาง ค. ในฐานะผู้กระทำทุจริตรับผิดชดใช้ค่าเสียหายแก่ทางราชการ เป็นเงินจำนวน ๑,๐๖๙,๑๕๕ บาท เมื่อนาง ค. ได้รับแจ้งคำสั่งโดยชอบด้วยกฎหมายและมิได้อุทธรณ์คัดค้านคำสั่งภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดย่อมทำให้คำสั่งดังกล่าวเป็นที่สุดและมีผลผูกพันให้นาง ค. ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทน แต่นาง ค. มิได้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามคำสั่งดังกล่าว สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขโดยจังหวัดเพชรบูรณ์จึงมีอำนาจใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ต่อไป

ในการนี้ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขจะใช้มาตรการบังคับทางปกครองแก่รถยนต์ของนาง ค. จำนวนสองคัน ซึ่งจังหวัดเพชรบูรณ์มีหนังสือ ที่ พช ๐๐๓๒.๐๐๙/๔๔๔๗ ลงวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ แจ้งสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.) ให้นำรถยนต์จำนวนสองคันดังกล่าวส่งคืนจังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อดำเนินการบังคับตามมาตรการบังคับทางปกครอง แต่เนื่องจากจังหวัดเพชรบูรณ์อยู่ระหว่างการหารือแนวทางปฏิบัติ หลักเกณฑ์การใช้มาตรการบังคับทางปกครองกับสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข จังหวัดเพชรบูรณ์จึงมีหนังสือ ที่ พช ๐๐๓๒.๐๐๙/๙๒๖๕ ลงวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๗ แจ้งสำนักงาน ปปง. ถึงการยึด อายัด และขอความอนุเคราะห์ให้จัดเก็บรักษาทรัพย์สินของนาง ค. ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขมีหนังสือแจ้งสำนักงาน ปปง. ขอรับรถยนต์สองคันดังกล่าวคืนจากสำนักงาน ปปง. และในขณะนี้รถยนต์สองคันดังกล่าวอยู่ในความครอบครองของสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขแล้ว

สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขพิจารณาแล้วขอเรียนว่า เมื่อจังหวัดเพชรบูรณ์มีการดำเนินการยึด อายัด และขอความอนุเคราะห์ให้สำนักงาน ปปง. จัดเก็บรักษาทรัพย์สินของนาง ค. ไว้ก่อน อันเป็นการดำเนินการตามขั้นตอนในการขอให้ยึดทรัพย์สินของนาง ค. ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองแล้ว ส่วนการที่เจ้าหน้าที่จะขายทอดตลาดเมื่อใดนั้น เป็นขั้นตอนการดำเนินงานของเจ้าพนักงานบังคับทางปกครอง แม้เจ้าพนักงานบังคับทางปกครองจะดำเนินการขายทอดตลาดทรัพย์สินดังกล่าวเกินกว่าสิบปี ก็ถือได้ว่าสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขได้บังคับคดี

---

*ส่งพร้อมหนังสือ ที่ นร ๐๙๑๑/๑๓๖ ลงวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๖๖ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ตามคำสั่งภายในสิบปีแล้ว แต่เนื่องจากการขายทอดตลาดทรัพย์สินที่ได้จากการบังคับทางปกครองตามกฎกระทรวงกำหนดขั้นตอนและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการยึด การอายัด และการขายทอดตลาดทรัพย์สิน และกำหนดอำนาจของศาลในส่วนที่เกี่ยวกับการบังคับคดีให้เป็นอำนาจของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๕ มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๖๕ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขจึงอาจดำเนินการขายทอดตลาดรถยนต์ของนาง ค. ตามกฎกระทรวงดังกล่าวได้ อย่างไรก็ตาม ปรากฏข้อเท็จจริงว่า หนังสือจังหวัดเพชรบูรณ์ ที่ พช ๐๐๓๒.๐๐๙/๙๒๖๕ ลงวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๗ แจ้งคำสั่งยึดให้สำนักงาน ปปง. ทราบ แต่มิได้แจ้งให้นาง ค. ซึ่งเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ในรถยนต์ใช้สิทธิอุทธรณ์โต้แย้งคำสั่งยึด ดังนั้น สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขจึงขอหารือในประเด็นดังต่อไปนี้

๑. กรณีสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขโดยจังหวัดเพชรบูรณ์ออกคำสั่งยึดรถยนต์สองคันของนาง ค. ตามหนังสือจังหวัดเพชรบูรณ์ ที่ พช ๐๐๓๒.๐๐๙/๙๒๖๕ ลงวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๗ เรื่อง ขอยึด อายัด และขอความอนุเคราะห์ให้จัดเก็บรักษาทรัพย์สินของนาง ค. ไว้ก่อน เป็นคำสั่งยึดที่ชอบด้วยกฎหมายตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ หรือไม่

๒. หากคำสั่งยึดตามหนังสือจังหวัดเพชรบูรณ์ ที่ พช ๐๐๓๒.๐๐๙/๙๒๖๕ ลงวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๗ เป็นคำสั่งยึดที่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว การขายทอดตลาดรถยนต์สองคันดังกล่าวจะต้องดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในสิบปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ชดใช้เงินด้วยหรือไม่ ทั้งนี้ ตามมาตรา ๒๗๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งนำมาใช้บังคับโดยอนุโลมแก่การบังคับทางปกครอง

คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองได้พิจารณาข้อหารือของสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข โดยมีผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข (สำนักงานปลัดกระทรวง) ผู้แทนสำนักงาน ปปง. และผู้แทนจังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว ปรากฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่า สำนักงาน ปปง. มีหนังสือลงวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๖ แจ้งโรงพยาบาลเพชรบูรณ์ว่า พนักงานเจ้าหน้าที่ได้มีการนำส่งรถยนต์กระบะจำนวนหนึ่งคันและรถยนต์เก๋งจำนวนหนึ่งคันของนาง ค. ให้แก่พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรเมืองเพชรบูรณ์ดำเนินการในคดีอาญาเพื่อคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหาย คือ โรงพยาบาลเพชรบูรณ์ แต่พนักงานสอบสวนมิได้ยึดรถยนต์ไว้เป็นของกลางในคดีอาญา รวมถึงไม่มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาขอรับรถยนต์ไปเก็บรักษาไว้ทำให้รถยนต์ทั้งสองคันยังอยู่ในความครอบครองของสำนักงาน ปปง. ต่อมาจังหวัดเพชรบูรณ์มีหนังสือลงวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๗ ถึงสำนักงาน ปปง. ขอยึดรถยนต์สองคันของนาง ค. โดยอาศัยอำนาจตามข้อ ๑ (๓) แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๔๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ และขอความอนุเคราะห์ให้สำนักงาน ปปง. เก็บรักษาทรัพย์สินของนาง ค. ไว้ก่อน ทั้งนี้ การเก็บรักษารถยนต์ทั้งสองคันของสำนักงาน ปปง. ภายหลังวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๗ เป็นการดำเนินการตามหนังสือขอความอนุเคราะห์ มิใช่เป็นการยึดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน สำนักงาน ปปง. จึงมิได้มีการแจ้งให้เจ้าของทรัพย์สินทราบ นอกจากนั้น จังหวัดเพชรบูรณ์ก็มิได้แจ้งให้นาง ค. ซึ่งเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ในรถยนต์และอยู่ภายใต้มาตรการบังคับทางปกครองทราบถึงการยึดรถยนต์ทั้งสองคันดังกล่าวเช่นกัน

คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองพิจารณาแล้ว เห็นว่า มีประเด็นที่ต้องพิจารณาเพียงประเด็นเดียวว่า กรณีที่มีการออกคำสั่งยึดรถยนต์สองคันของนาง ค. ตามหนังสือจังหวัดเพชรบูรณ์ ที่ พช ๐๐๓๒.๐๐๙/๙๒๖๕ ลงวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๗ โดยจังหวัดเพชรบูรณ์แจ้งคำสั่งยึดให้สำนักงาน ปปง. ทราบ และขอความอนุเคราะห์ให้เก็บรักษาทรัพย์สินของนาง ค. ไว้ก่อน แต่มิได้แจ้งให้นาง ค. ซึ่งเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ในรถยนต์ทราบ จังหวัดเพชรบูรณ์จะต้องขายทอดตลาดรถยนต์สองคันดังกล่าวให้เสร็จสิ้นภายในสิบปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ชดใช้เงินด้วยหรือไม่ และมีความเห็นว่า ในการบังคับตามคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงิน มาตรา ๕๗[๒] วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ กำหนดให้นำวิธีการยึด การอายัด และการขายทอดตลาดทรัพย์สินตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาปฏิบัติโดยอนุโลม ซึ่งจะต้องนำระยะเวลาการบังคับคดีตามมาตรา ๒๗๑[๓] แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลมแก่การบังคับทางปกครองด้วย โดยต้องดำเนินการบังคับให้เสร็จสิ้นภายในสิบปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐออกคำสั่งให้ชำระเงิน ตามที่คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองได้ให้ความเห็นเป็นแนวทางไว้ในเรื่องเสร็จที่ ๔๙๔/๒๕๔๕[๔]

สำหรับกรณีตามที่หารือมานี้ จังหวัดเพชรบูรณ์มีหนังสือลงวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๔๘ และวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๔๘ เรียกให้นาง ค. รับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทน ส่วนหนังสือจังหวัดเพชรบูรณ์ลงวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๕๐ เป็นการแจ้งผลการพิจารณาความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ตามความเห็นของกรมบัญชีกลาง และให้นาง ค. ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือ หากพ้นกำหนดดังกล่าวแล้วยังไม่ชำระ เจ้าหน้าที่จะดำเนินการใช้มาตรการบังคับทางปกครอง โดยการยึดหรืออายัดทรัพย์สินและขายทอดตลาดเพื่อชำระเงินให้ครบถ้วนตามมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ต่อไป ซึ่งมีลักษณะเป็นหนังสือเตือนให้นาง ค. ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนภายในระยะเวลาที่กำหนดไม่น้อยกว่าเจ็ดวันแล้ว ต่อมา จังหวัดเพชรบูรณ์มีหนังสือลงวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๗ ถึงสำนักงาน ปปง. ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐที่เก็บรักษาทรัพย์สินของนาง ค. ไว้ แจ้งว่า ผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบูรณ์ได้ยึดรถยนต์ทั้งสองคัน

---

[๒]มาตรา ๕๗ คำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ผู้ใดชำระเงิน ถ้าถึงกำหนดแล้วไม่มีการชำระโดยถูกต้องครบถ้วน ให้เจ้าหน้าที่มีหนังสือเตือนให้ผู้นั้นชำระภายในระยะเวลาที่กำหนดแต่ต้องไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน ถ้าไม่มีการปฏิบัติตามคำเตือน เจ้าหน้าที่อาจใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้นั้นและขายทอดตลาดเพื่อชำระเงินให้ครบถ้วน

วิธีการยึด การอายัดและการขายทอดตลาดทรัพย์สินให้ปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งโดยอนุโลม ส่วนผู้มีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดหรือขายทอดตลาดให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

[๓]มาตรา ๒๗๑ ถ้าคู่ความหรือบุคคลซึ่งเป็นฝ่ายแพ้คดี (ลูกหนี้ตามคำพิพากษา) มิได้ปฏิบัติตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลทั้งหมดหรือบางส่วน คู่ความหรือบุคคลซึ่งเป็นฝ่ายชนะ (เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา) ชอบที่จะร้องขอให้บังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นได้ภายในสิบปีนับแต่วันมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง โดยอาศัยและตามคำบังคับที่ออกตามคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้น

[๔]บันทึกคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เรื่อง สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมหารือข้อกฎหมายเกี่ยวกับมาตรการบังคับทางปกครอง ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๖๐๖/๔๘๑ ลงวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๔๕ ถึงสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ของนาง ค. โดยอาศัยอำนาจตามข้อ ๑ (๓)[๔] แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๔๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ จึงเป็นการออกคำสั่งใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามมาตรา ๕๗[๖] แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ภายในระยะเวลาสิบปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแล้ว

อย่างไรก็ตาม ข้อเท็จจริงปรากฏว่า จังหวัดเพชรบูรณ์หรือสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขมิได้แจ้งคำสั่งใช้มาตรการบังคับทางปกครองให้นาง ค. ทราบ อันเป็นการไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๐๓[๗] (๑) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ก่อนการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๓๐) พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในขณะนั้นที่กำหนดว่า การยึดสังหาริมทรัพย์มีรูปร่างของลูกหนี้ตามคำพิพากษาให้เจ้าพนักงานบังคับคดีนำเอาทรัพย์สินนั้นมาและฝากไว้ ณ สถานที่ใดหรือแก่บุคคลใดตามที่เห็นสมควร และแจ้งการยึดนั้นให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาทราบ ซึ่งการฝ่าฝืนบทบัญญัติดังกล่าวลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือบุคคลภายนอกผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับคดีซึ่งต้องเสียหายเพราะเหตุดังกล่าวอาจยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอให้เพิกถอนหรือแก้ไขคำบังคับ หมายบังคับคดีหรือคำสั่งดังกล่าวทั้งหมดหรือบางส่วน หรือมีคำสั่งอย่างใดตามที่ศาลเห็นสมควรได้ ทั้งนี้ ตามมาตรา ๒๙๖ วรรคหนึ่งและวรรคสาม[๘] แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

---

[๔]ข้อ ๑ การใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยวิธีการยึดหรืออายัด และขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้อยู่ใต้บังคับของคำสั่งทางปกครอง ให้เป็นอำนาจของเจ้าหน้าที่ดังต่อไปนี้

ฯลฯ ฯลฯ

(๓) ผู้ว่าราชการจังหวัด ในกรณีที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองเป็นเจ้าหน้าที่ของราชการส่วนภูมิภาคในจังหวัด

ฯลฯ ฯลฯ

[๕]โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒, ข้างต้น

[๗]มาตรา ๓๐๓ การยึดเอกสารและสังหาริมทรัพย์มีรูปร่างของลูกหนี้ตามคำพิพากษานั้นให้เจ้าพนักงานบังคับคดีจัดทำโดย

(๑) นำเอาเอกสารหรือทรัพย์สินนั้นมาและฝากไว้ ณ สถานที่ใดหรือแก่บุคคลใดตามที่เห็นสมควร และแจ้งการยึดนั้นให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาทราบ หรือ

(๒) มอบไว้ในความอารักขาของลูกหนี้ตามคำพิพากษาโดยความยินยอมของเจ้าหนี้ตามคำพิพากษา หรือมอบไว้ในอารักขาของบุคคลอื่นใดซึ่งครอบครองทรัพย์สินนั้นอยู่และแจ้งการยึดให้ลูกหนี้หรือบุคคลเช่นว่านั้นทราบ กับต้องกระทำให้การยึดนั้นเห็นประจักษ์แจ้ง โดยการประทับตราหรือกระทำโดยวิธีอื่นใดที่สมควร

การยึดสังหาริมทรัพย์มีรูปร่างนั้น ครอบไปถึงดอกผลแห่งทรัพย์นั้นด้วย

[๘]มาตรา ๒๙๖ ในกรณีที่คำบังคับ หมายบังคับคดี หรือคำสั่งศาลในชั้นบังคับคดีฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติแห่งลักษณะนี้ เมื่อศาลเห็นสมควรไม่ว่าในเวลาใดก่อนการบังคับคดีได้เสร็จลง หรือเมื่อเจ้าพนักงานบังคับคดีรายงานต่อศาล หรือเมื่อเจ้าหนี้ตามคำพิพากษา ลูกหนี้ตามคำพิพากษา หรือบุคคลภายนอกผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับคดีซึ่งต้องเสียหายเพราะเหตุดังกล่าวยื่นคำร้องต่อศาล ให้ศาลมีอำนาจที่จะสั่งเพิกถอนหรือแก้ไขคำบังคับ หมายบังคับคดี หรือคำสั่งดังกล่าวทั้งหมดหรือบางส่วน หรือมีคำสั่งอย่างใดตามที่ศาลเห็นสมควร

ฯลฯ ฯลฯ

(มีต่อหน้าถัดไป)

ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในขณะนั้น และมาตรา ๒๙๕ วรรคหนึ่งและวรรคสาม[๙] แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๓๐) พ.ศ. ๒๕๖๐ ที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันก็บัญญัติในทำนองเดียวกัน ดังนั้น คำสั่งดังกล่าวจึงไม่ชอบด้วยมาตรา ๓๐๓[๑๐] (๑) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง นาง ค. จึงอาจยื่นคำร้องต่อผู้ว่าราชการจังหวัดให้สั่งเพิกถอนหรือแก้ไขคำสั่งยึดรถยนต์ทั้งสองคันดังกล่าวในเวลาใด ๆ ก่อนที่การบังคับคดีได้เสร็จสิ้นลงได้ แต่ต้องไม่ช้ากว่าสิบห้าวันนับแต่วันที่นาง ค. ทราบ เมื่อจังหวัดเพชรบูรณ์ได้ออกคำสั่งยึดรถยนต์ทั้งสองคันของนาง ค. อันเป็นการออกคำสั่งใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามมาตรา ๕๗[๑๑] แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ภายในระยะเวลาสิบปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแล้ว ทั้งนี้ ตามมาตรา ๒๗๑[๑๒] แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง จังหวัดเพชรบูรณ์จึงชอบที่จะดำเนินการบังคับทางปกครองโดยการขายทอดตลาดทรัพย์สินเพื่อนำเงินมาชำระค่าสินไหมทดแทนต่อไปจนแล้วเสร็จได้ เว้นแต่นาง ค. จะยื่นคำร้องดังกล่าวข้างต้นก่อนการขายทอดตลาดซึ่งเป็นเวลาที่การบังคับคดีเสร็จสิ้นลง ดังนั้น หากจังหวัดเพชรบูรณ์จะดำเนินการให้ชอบด้วยมาตรา ๓๐๓ (๑) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ก็อาจแจ้งคำสั่งยึดให้นาง ค. ทราบทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับหรือไปรษณีย์ด่วนพิเศษในประเทศ

(ต่อจากเชิงอรรถที่ ๘)

การยื่นคำร้องตามมาตรานี้อาจกระทำได้ไม่ว่าในเวลาใดก่อนการบังคับคดีได้เสร็จลง แต่ต้องไม่ช้ากว่าสิบห้าวันนับแต่วันที่ทราบข้อความหรือพฤติการณ์อันเป็นมูลแห่งข้ออ้างนั้น แต่ทั้งนี้ ผู้ยื่นคำร้องต้องมิได้ดำเนินการอันใดขึ้นใหม่หลังจากได้ทราบเรื่องฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติแห่งลักษณะนี้แล้วหรือต้องมิได้ให้สัตยาบันแก่การกระทำนั้น และในกรณีเช่นว่านี้ ผู้ยื่นคำร้องจะขอต่อศาลในขณะเดียวกันนั้นให้มีคำสั่งงดการบังคับคดีไว้ในระหว่างวินิจฉัยชี้ขาดก็ได้

ฯลฯ ฯลฯ

[๙]มาตรา ๒๙๕ ในกรณีที่คำบังคับ หมายบังคับคดี หรือคำสั่งศาลในชั้นบังคับคดีบกพร่องผิดพลาด หรือฝ่าฝืนกฎหมาย เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมจำเป็นจะต้องเพิกถอนหรือแก้ไขคำบังคับ หมายบังคับคดี หรือคำสั่งดังกล่าวนั้น เมื่อศาลเห็นสมควรไม่ว่าในเวลาใดก่อนการบังคับคดีได้เสร็จลง หรือเมื่อเจ้าพนักงานบังคับคดีรายงานต่อศาล หรือเมื่อเจ้าหนี้ตามคำพิพากษา ลูกหนี้ตามคำพิพากษา หรือบุคคลภายนอกผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับคดีซึ่งต้องเสียหายเพราะเหตุดังกล่าวยื่นคำร้องต่อศาล ให้ศาลมีอำนาจสั่งเพิกถอนหรือแก้ไขคำบังคับ หมายบังคับคดี หรือคำสั่งดังกล่าวทั้งหมดหรือบางส่วน หรือมีคำสั่งอย่างใดตามที่ศาลเห็นสมควร

ฯลฯ ฯลฯ

การยื่นคำร้องตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองอาจกระทำได้ไม่ว่าในเวลาใดก่อนการบังคับคดีได้เสร็จลง แต่ต้องไม่ช้ากว่าสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้ทราบข้อความหรือพฤติการณ์อันเป็นมูลแห่งข้ออ้างนั้น ทั้งนี้ ผู้ยื่นคำร้องต้องมิได้ดำเนินการอันใดขึ้นใหม่หลังจากได้ทราบเรื่องบกพร่อง ผิดพลาด หรือฝ่าฝืนกฎหมายนั้นแล้วหรือต้องมิได้ให้สัตยาบันแก่การกระทำนั้น และในกรณีเช่นว่านี้ ผู้ยื่นคำร้องจะขอต่อศาลในขณะเดียวกันนั้นให้มีคำสั่งงดการบังคับคดีไว้ในระหว่างวินิจฉัยชี้ขาดก็ได้

ฯลฯ ฯลฯ

[๑๐]โปรดดูเชิงอรรถที่ ๗, ข้างต้น

[๑๑]โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒, ข้างต้น

[๑๒]โปรดดูเชิงอรรถที่ ๓, ข้างต้น

หรือปิดเอกสารไว้ในที่แลเห็นได้ง่าย ณ ภูมิลำเนาหรือสำนักทำการงานของผู้นั้น หรือมอบหมายเอกสารไว้แก่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจแล้วปิดประกาศแสดงการที่ได้มอบหมายดังกล่าว หรือลงโฆษณา หรือทำวิธีอื่นใดตามที่เห็นสมควร ทั้งนี้ ตามมาตรา ๒๘๐[๓] แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

อนึ่ง คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมีข้อสังเกตว่า กรณีตามที่หารือมานี้ปรากฏการกระทำความผิดตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๓ และมีการหารือมาในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ซึ่งเป็นระยะเวลาที่ยาวนานถึง ๒๓ ปี แม้ว่าจะมีการสอบสวนหาข้อเท็จจริงเพื่อรวบรวมเอกสารหลักฐานการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ การออกคำสั่งเรียกให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน รวมถึงการใช้มาตรการบังคับตามคำสั่งดังกล่าว แต่จนกระทั่งปัจจุบันหน่วยงานของรัฐยังไม่สามารถดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่เพื่อให้ได้รับชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้ครบถ้วนได้ อีกทั้งในแต่ละขั้นตอน หน่วยงานของรัฐใช้ระยะเวลามากเกินสมควรซึ่งความล่าช้าดังกล่าวทำให้ทรัพย์สินที่ยึดหรืออายัดไว้เพื่อการขายทอดตลาดเสื่อมค่าเสื่อมราคายังความเสียหายให้แก่หน่วยงานของรัฐที่จะไม่ได้รับชำระค่าสินไหมทดแทนให้ครบถ้วน ทำให้ต้องยึดหรืออายัดทรัพย์สินเพิ่มเติม รวมถึงความเสี่ยงที่คดีจะขาดอายุความทำให้ไม่อาจใช้สิทธิเรียกร้องได้ สมควรที่คณะรัฐมนตรีจะมีมติกำหนดกรอบระยะเวลาการดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ในแต่ละขั้นตอนให้ชัดเจนเพื่อให้การดำเนินการมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังนี้

---

[๓] มาตรา ๒๘๐ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจส่งเอกสารเกี่ยวกับการบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งตามบทบัญญัติในลักษณะ ๒ แห่งภาคนี้ และให้รายงานการส่งเอกสารนั้นรวมไว้ในสำนวนการบังคับคดีด้วย ทั้งนี้ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๖๘ มาตรา ๗๓ มาตรา ๗๔ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๗ มาตรา ๗๘ และมาตรา ๘๐ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

นอกจากการส่งเอกสารตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจสั่งให้ส่งโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับหรือโดยทางไปรษณีย์ด่วนพิเศษในประเทศก็ได้ โดยให้ผู้มีหน้าที่นำส่งเป็นผู้เสียค่าใช้จ่าย กรณีเช่นว่านี้ ให้ถือว่าเอกสารที่ส่งโดยเจ้าพนักงานไปรษณีย์มีผลเสมือนเจ้าพนักงานบังคับคดีเป็นผู้ส่งและให้นำบทบัญญัติมาตรา ๗๔ มาตรา ๗๖ และมาตรา ๗๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ถ้าการส่งเอกสารไม่สามารถจะทำได้ดังที่บัญญัติไว้ตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจสั่งให้ส่งโดยวิธีอื่นแทนได้ กล่าวคือ ปิดเอกสารไว้ในที่แลเห็นได้ง่าย ณ ภูมิลำเนาหรือสำนักทำการงานของบุคคลผู้มีชื่อระบุไว้ในเอกสารหรือมอบหมายเอกสารไว้แก่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจแล้วปิดประกาศแสดงการที่ได้มอบหมายดังกล่าวแล้ว หรือลงโฆษณา หรือทำวิธีอื่นใดตามที่เห็นสมควร ทั้งนี้ ให้มีผลใช้ได้ต่อเมื่อกำหนดเวลาสิบห้าวันหรือระยะเวลานานกว่านั้นตามที่เจ้าพนักงานบังคับคดีเห็นสมควรกำหนดไว้ล่วงพ้นไปแล้วนับแต่เวลาที่เอกสารหรือประกาศแสดงการมอบหมายนั้นได้ปิดไว้หรือการโฆษณาหรือวิธีอื่นใดตามที่เจ้าพนักงานบังคับคดีสั่งนั้นได้ทำหรือได้ตั้งต้นแล้ว

การส่งเอกสารให้แก่คู่ความและบุคคลภายนอก ณ ภูมิลำเนาหรือสำนักทำการงานของบุคคลดังกล่าวนอกราชอาณาจักร ถ้าไม่มีข้อตกลงระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคีกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจสั่งให้ส่งโดยทางไปรษณีย์ด่วนพิเศษระหว่างประเทศหรือผู้ประกอบกิจการรับส่งพัสดุภัณฑ์ระหว่างประเทศ หรือโดยผ่านกระทรวงยุติธรรมและกระทรวงการต่างประเทศ หากไม่อาจกระทำได้เพราะเหตุที่ภูมิลำเนาและสำนักทำการงานของบุคคลดังกล่าวไม่ปรากฏหรือเพราะเหตุอื่นใดหรือเมื่อได้ดำเนินการส่งให้แก่คู่ความหรือบุคคลภายนอกแล้วแต่ไม่อาจทราบผลการส่งได้ ถ้าเจ้าพนักงานบังคับคดีเห็นสมควร ให้มีอำนาจสั่งให้ส่งเอกสารโดยวิธีอื่นแทนได้ กล่าวคือ ปิดเอกสารไว้ในที่แลเห็นได้ง่าย ณ สำนักงานที่ตั้งของเจ้าพนักงานบังคับคดี หรือลงโฆษณา หรือทำวิธีอื่นใดตามที่เห็นสมควร

๑. หน่วยงานของรัฐต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ภายในหกสิบวันนับแต่ทราบความเสียหายที่เกิดขึ้นต่อหน่วยงานของรัฐ เว้นแต่มีหน่วยงานของรัฐหลายหน่วยได้รับความเสียหาย การดำเนินการดังกล่าวต้องกระทำภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่ทราบความเสียหายที่เกิดขึ้นต่อหน่วยงานของรัฐ

๒. หน่วยงานของรัฐต้องออกคำสั่งให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนภายในกำหนดเวลาตามข้อ ๑ นับแต่วันที่ได้รับความเห็นของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่หรือกระทรวงการคลัง แล้วแต่กรณี

๓. กระทรวงการคลังต้องพิจารณาเรื่องที่หน่วยงานของรัฐส่งมาตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ให้แล้วเสร็จ และแจ้งให้หน่วยงานของรัฐทราบเพื่อถือปฏิบัติ ภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่องจากหน่วยงานของรัฐ

๔. หน่วยงานของรัฐต้องเริ่มดำเนินการบังคับทางปกครองภายในกำหนดเวลาตามข้อ ๑ นับแต่วันที่ครบกำหนดเวลาที่แจ้งเตือนให้ชำระค่าสินไหมทดแทนและผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนไม่ปฏิบัติตาม

(นายปกรณ์ นิลประพันธ์)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
กรกฎาคม ๒๕๖๖